

Työterveysyhteistyöhön vaikuttavuutta

Hanna Hakulinen, hanna.hakulinen@ttl.fi, Työterveyslaitos

Pauliina Kangas, pauliina.kangas@ttl.fi, Työterveyslaitos

Sanna Pesonen, sanna.pesonen@ttl.fi, Työterveyslaitos

Satu Soini, satu.soini@ttl.fi, Työterveyslaitos

Työterveyshuollon ja työpaikan välinen yhteistyö (työterveysyhteistyö) on vaikuttavan työterveystoiminnan perusta. Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen yhteistyö tukee työhyvinvointia, työkykyä ja lisää työn tuottavuutta. Työterveysyhteistyötä kehitetään työterveyshuollon ja työpaikan arjessa, mutta tutkimustietoa, työkaluja ja jaettua kehittämiskokemusta on saatavilla varsin vähän. Työkyvyn tuella pidempiä työuria ja vaikuttavuutta -hankkeessa (ESR) tuotamme tutkittua tietoa työterveysyhteistyöstä ja kehitämme työkaluja työterveysyhteistyön arkeen.

Tutkittua tietoa työterveysyhteistyön toimivuudesta ja arvioinnista

Työterveysyksiköihin (N=86) tehdyn kyselyn mukaan yhteistyö isompien yritysten kanssa sujuu pääsääntöisesti hyvin. Yhteistyötä edistävät sujuva yhteydenpito, aktiivinen ja säännöllinen yhteistyö sekä yhdessä sovitut toimintatavat. Myös työpaikan tuntemus edisti työterveysyhteistyön toimivuutta. Työterveysyhteistyötä heikentävinä tekijöinä nostettiin esiin vähäiset resurssit sekä työpaikan sitoutumattomuus yhteistyöhön. Myös työpaikan työterveys- ja työkykyosaaminen sekä tiedonkulun ongelmat haastavat yhteistyötä.

Työterveysyhteistyön toteutumista arvioitiin monin eri tavoin, pääosin määrällisillä mittareilla. Työterveyshuollon ja asiakasorganisaation yhteistyötä arvioitiin useammin kuin kerran vuodessa seuraavilla mittareilla: sairauspoissaolojen määrä ja niistä aiheutuvat kustannukset (72 %), työterveysneuvotteluissa sovittujen ratkaisujen onnistuminen (66 %) sekä työntekijöiden terveyden ja työkyvyn seuranta (64 %). Harvemmin käytettyjä mittareita (ei lainkaan tai harvemmin kuin kerran vuodessa käytettyjä) olivat eläkemaksuluokan muutos, varhaisen tuen keskustelujen onnistuminen ja työtapaturmien määrä ja kustannukset. Tutkimustulokset antavat viitteitä, että toimiva yhteistyö edellyttää sujuvaa vuorovaikutusta ja yhdessä sovittuja toimintatapoja. Myös näitä olisi hyvä arvioida ja edelleen kehittää yhteistyössä.

Arviointityökalu työterveysyhteistyön arviointiin

Työterveysyhteistyön arviointiin on kehitetty kaikkien saataville työterveysyhteistyön arviointityökalu, jonka avulla työpaikka ja työterveyshuolto voivat yhdessä arvioida työterveysyhteistyötään. Arviointityökalu auttaa arvioimaan työterveysyhteistyötä useista eri näkökulmista, jotka pohjautuvat tutkimus- ja kehittämistietoon. Arviointityökalua voidaan hyödyntää jatkuvana yhteistyön arvioinnin välineenä, ja arvioinnin voi toistaa esimerkiksi vuosittain. Arviointityökalua on kehitetty osana työterveysyhteistyöhön keskittyviä hankkeita. Kehitämme edelleen arviointityökalua ja otamme mielellämme vastaan palautetta ja kehittämisehdotuksia. Työterveysyhteistyön arviointityökalu on kaikkien saatavilla maksutta Työterveyslaitoksen verkkosivuilla:
www.ttl.fi/arviointityokalu